

мовної комунікації), психологічну (здатність отримувати, переробляти і передавати іншомовну інформацію в процесі взаємодії), комунікативну (знання законів і механізмів комунікації; уміння прогнозувати іншомовний комунікативний акт одночасно рідною мовою партнера в ході інформаційного обміну), самоосвітню (здатність підтримувати і підвищувати в процесі самоосвіти рівень володіння іноземною мовою), стратегічну (володіння стратегіями навчання і стратегіями іншомовного спілкування), креативну (здатність самостійно переносити знання, уміння і навички в новий контекст їх використання).

Прогностична лінгвопедагогічна модель формування ІКК майбутніх фінансистів ґрунтується на системному і цілісному підході, що відображає наявність і взаємодію 7-ми структурних компонентів: цільового (доцільність), мотиваційного (формування стійких мотивів до підвищення знань та професійних мотивів), змістовного (навчальний план, дидактичний матеріал), інформаційно-процесуального (система форм, методів і засобів навчання іноземної мови), емоційно-вольового (організація характеру навчальної роботи, при якому у студентів з'являється почуття інтересу до навчання і вольова спрямованість), контрольно-діагностичного (діагностика і контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів), критеріально-оцінного (визначення і підтвердження обраного критерію).

Формування комунікативної компетентності як важливої складової професійної компетентності майбутніх фахівців у процесі навчання іноземним мовам буде плідним, якщо:

— будуть визначені методологічні основи, педагогічні засоби і умови інтенсифікації самостійної навчальної діяльності студентів;

— буде теоретично змодельована і практично реалізована педагогічна технологія формування комунікативної компетентності;

— формування комунікативної компетентності буде будуватися з урахуванням проблемно-інформаційного принципу;

— у всі форми навчання іноземної мови буде введений комплекс комунікативних проблемних завдань;

— буде розроблена технологія поетапного розвитку іншомовної комунікативної компетентності в системі підготовки фахівців немовного вузу;

— студенти в процесі навчання іноземної мови будуть залучені в різноманітні види навчальної діяльності (умовою ефективності навчання іноземної мови є поєднання креативних організаційних форм (ділові ігри, відеокурси, комп'ютерні програми, слайдінги, конференції) з різноманітними формами самостійної роботи (реферати, переклади, створення комп'ютерних програм за фахом, наукові розробки).

На підставі теоретичних досліджень проблеми формування іншомовної комунікативної компетентності студентів-економістів у навчальному процесі ми виділяємо показники її сформованості: а) наявність знань іноземної мови, тобто поінформованість про правила побудови висловлювань; б) уміння реалізації іноземної мови, тобто перетворення мовних форм у відповідності з ситуацією; в) орієнтація в змістовному плані висловлювання в рамках актуальної професійно-значущої тематики, передбаченій навчальними програмами спеціальних дисциплін; г) наявність екстралінгвістичних соціокультурних знань, що забезпечують психологічну готовність студентів до іншомовного спілкування; д) рівні сформованості іншомовної комунікативної компетентності як її кількісні характеристики (низький рівень, середній рівень і високий рівень).

Омельянюк О. В., старш. викладач кафедри іноземних мов
фінансово-економічного факультету

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ

В умовах сучасної вищої школи проблеми формування та розвитку особистості студента в процесі навчання у ВНЗ, підготовки молоді до успішного виконання професійних завдань, забезпечення високої соціальної адаптованості в поєднанні зі здатністю до творчої, перетворювальної діяльності набувають особливого значення. Сьогодні поряд з високим професіоналізмом важливими є такі риси, як ініціативність, діловитість, раціоналізм, динамічність, здатність швидко реагувати на ситуацію, здоровий оптимізм, комунікабельність.

Усі ці риси не можуть існувати без наявності у людини комунікативних здібностей.

У той же час виникають гострі суперечності між процесом розвитку особистості та системою традиційної освіти у ВНЗ, націленої на єдині стандарти її формування. Гармонізація професійної

сторони діяльності з особистісними особливостями становить основу сучасної системи професійної підготовки.

Характерною рисою традиційної навчально-виховної системи є її закритість, монологічність і імперативність, не приділяється належна увага особистості студента, його творча та інтелектуальна самобутність піддається нівелюванню.

Альтернативною перспективою в сучасній концепції навчання і виховання є диференціація навчання. Диференціація навчання в даному випадку не ставить за мету виділення стабільних груп, але має на увазі необхідність диференційованого підходу до студентів всередині групи. Проблема індивідуально-особистісного розвитку в студентському віці в навчально-професійної діяльності вимагає поглибленого розгляду.

Під індивідуально-особистісним розвитком студента розуміється процес входження в нове соціальне середовище (навчання у ВНЗ) і процес інтеграції в ньому, участь студента у навчально-професійній діяльності й у спілкуванні різних груп, де він освоюється і які він активно освоює. Новоутворення даного віку в першу чергу пов'язані зі специфікою діяльності в рамках соціального середовища, зокрема, специфікою професійного спілкування як важливої складової частини майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, у процесі навчання у ВНЗ формуються і розвиваються комунікативні вміння студента, які слід розуміти як передстартові властивості особистості, на базі яких формується комунікативна компетентність у сфері майбутньої професійної діяльності. Особливе місце у формуванні комунікативних здібностей студентів у ВНЗ відводиться вивченню іноземної мови.

Якісна професійна підготовка студентів визначається сукупністю професійно значущих особистісних характеристик, які формуються завдяки реалізації наступних умов:

— використання специфіки іноземної мови як навчального предмета, який зумовлює розвиток комунікативних здібностей;

— забезпечення диференційованого підходу до студентів в навчальній групі;

— розробка критеріїв диференціації навчальної групи і способів формування комунікативних здібностей студентів в процесі вивчення іноземної мови;

— визначення типології студентських груп за допомогою критеріїв диференціації;

— моделювання різнорівневої навчальної програми, метою якої є розвиток комунікативних здібностей як домінант професійного розвитку.

Розвиток комунікативних здібностей відіграє важливу роль на шляху професійного становлення особистості студента і вимагає певної педагогічної стратегії. Іноземна мова, як навчальний предмет, специфічна в силу своєї комунікативної спрямованості, є потужним чинником стимулювання і розвитку інтелектуальної сфери студентів, а також сфери комунікативних здібностей.

Специфіка професійної діяльності випускника вищого навчального закладу передбачає не тільки постійне знаходження в ситуації спілкування, але і сформованість у нього здатності до встановлення контакту на різних комунікативних рівнях.

У ситуації навчання іноземній мові дана здатність може бути розвинута за допомогою спеціально розробленої навчальної програми, що має на меті формування і стимулювання комунікативних здібностей студентів. Кінцевою метою розвитку навичок спілкування іноземною мовою є формування вмінь побудови тематично обумовленого, змістовного, логічно структурованого монологічного висловлювання.

Орлова Н.І., старш. викладач,
Феденко О.О., старш. викладач,
кафедра іноземних мов ФЕФ

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРА В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У 70-х роках поточного сторіччя виникло поняття **інформаційної технології**. Під інформаційними технологіями навчання розуміють структури взаємопов'язаних процесів опрацювання інформації з застосуванням комп'ютерно-програмних засобів. У цьому розумінні інформатизація освіти уявляється як комплекс заходів, пов'язаних з наповненням освітньої системи інформаційними засобами (комп'ютерами, аудіо і відео засобами), інформаційними технологіями і інформаційною продукцією. Основними факторами застосування нових інформаційних технологій (НІТ) є: знання педагогічних можливостей НІТ і вміння роботи з цими засобами; адекватна або занижена (критична) самооцінка власної діяльності по використанню НІТ; першочергова значимість мотивів застосування НІТ, підготовленість користувача (педагога і учня) до їх застосування.